

Handleiding/Lesopzet niveau B

Extra les over nieuwswijsheid

Van 16 tot 23 november is het de **Week van de Mediawijsheid**. Gaat u ook aan de slag met mediawijze vaardigheden?

U kunt bijvoorbeeld de **Extra les Nieuwsbegrip over nieuwswijsheid** geven. De les is beschikbaar op niveau A tot en met D. Het gaat in deze les gaat vooral over de vraag waarom nepnieuws eigenlijk een probleem is en dat het belangrijk is om te weten of wat je leest en ziet, klopt.

Nieuwsbegrip ontwikkelde de les in opdracht van Facebook.

U vindt de les op de website van Nieuwsbegrip onder het kopje Nieuws:

<https://www.nieuwsbegrip.nl/page/1545/nieuwe-lessen-nieuwswijsheid>

Nieuwsbegrip Brons

Onderwerp: Ruimtestation ISS 20 jaar

Strategie: Verbanden begrijpen (reden/oorzaak, opsomming en tegenstelling)(laatste keer in week 42/43 zeldzame kiwi geboren)

Doel: De leerlingen letten tijdens het lezen op signaalwoorden en verwijswaarden en kunnen in de tekst vinden welke verbanden hiermee worden aangeduid.

Functioneringsniveau bl: M8_{bl}

Sleutelschema: een www-schema

Extra opdracht: hints spelen

Nieuwsbegrip Zilver

Leesles andere tekstsoort: informatieve tekst (over planeten)

Woordenschat (doelwoorden uit de leesteksten):

Niveau A

internationaal
lanceren
divers
verblijven
het object
het geraamte
permanent
het experiment
het gevolg
zijn beste tijd gehad hebben

Niveau B

bemand
niet van de grond komen
huidig
het is een feit
de missie
de component
wetenschappelijk
het experiment
met precisie
zijn beste tijd gehad hebben

Niveau C

de module
commercieel
de begroting
de optie
niet ondenkbaar
het rendement
beamen
al met al
de sector
gebaat zijn bij

Vorbereiding

- Bereid de les voor op het Lesvoorbereidingsformulier. Lees de opdrachten door en bepaal welke opdrachten u door welke groepjes/leerlingen wilt laten doen. Bereid ook het modellen zo nodig voor.
- Bij **opdracht 1**: zo nodig een kopie van het **overzicht signaalwoorden** (te downloaden op de website bij Basismateriaal: tabblad overig).
- Maak bij **opdracht 4** een kopie van het kopieerblad op dik papier en knip de losse kaartjes.

Debatteren

Wilt u uw leerlingen laten debatteren? Dan kunt u de volgende stellingen gebruiken:

1. [Ruimteonderzoek is belangrijk voor het leven op aarde.](#)
2. [Ruimtereizen moet voor iedereen mogelijk worden.](#)
3. [Een nieuw ruimtestation moet betaald worden door bedrijven.](#)

Klik op de stelling om de speciale **digibordtool** te openen. In de digibordtool wordt de stelling groot op het bord getoond en kunt u een timer instellen. Als de spreektijd voorbij is, verschijnt er een melding en klinkt er een bel.

<p>(5 min) Introductie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gezamenlijke oriëntatie op het onderwerp en voorkennis ophalen - Benoemen van de strategie 'Verbanden begrijpen' als lesdoel - Benoemen van een inhoudelijk doel: bijv. vertellen wat een ruimtestation is en waarvoor het gebruikt wordt - Aangeven wie welke opdrachten doen (gebruik schema hiernaast) 		<p>Opdrachtselectie</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Opdr.</th> <th>1 met hulp</th> <th>1 zonder hulp</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>I</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>II</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>III</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>					Opdr.	1 met hulp	1 zonder hulp	2	3	4	I						II						III					
Opdr.	1 met hulp	1 zonder hulp	2	3	4																									
I																														
II																														
III																														
<p>(5-7 min) Strategie-uitleg en modellen voor groepjes I en II </p> <p>Lees gezamenlijk de inleiding. 'Model' vervolgens het begrijpen van verbanden in de tekst.</p> <p>'Het' in regel 4: <i>Het wordt door verschillende landen gebouwd, bemand en bekostigd. Waarnaar verwijst het woordje 'het'. Ik kijk in de zin ervoor. Daar staat: Het ISS. Dat vul ik op de open plek van 'het': Het ISS wordt door verschillende landen gebouwd, bemand en bekostigd. Deze zin klopt. Dus 'het' verwijst naar 'het ISS'.</i></p> <p>'Echter' in regel 10; <i>Er staat: Het was echter wel een eerste stap tot het huidige ruimtestation. Ik lees ook even de zin ervoor, want die maakt het verband misschien duidelijk. Dat plan kwam niet echt van de grond. In de ene zin staat dat iets niet lukt en de andere zin staat dat het het begin is van iets. Dat lijkt op een tegenstelling. Ik kijk in het overzicht signaalwoorden en daar staat bij het verband tegenstelling het woordje 'echter'. 'Echter' geeft dus een tegenstelling aan.</i></p> <p>Vraag de leerlingen wat ze u hebben horen en zien doen. Begrijpen ze dat u op deze manier laat zien hoe u de strategie toepast?</p> <p>Vraag daarna een leerling om zo hardop denkend een klein stukje te lezen en stil te staan bij een volgend signaalwoord/verband.</p>		<p>Groepjes III zelfstandig aan de slag: tekst actief lezen + geselecteerde opdrachten</p> <p><i>Aandachtspunten instructie & feedback aan groepjes III:</i></p>																												
<p>(7-10 min) Verlengde instructie groepjes I</p> <ul style="list-style-type: none"> - Begeleiden van actief lezen met extra modeling & feedback - Opstarten opdracht 1 'met hulp' 		<p>Groepjes II zelfstandig aan de slag met tekst lezen en opdracht 1</p>																												
<p><i>Aandachtspunten leesinstructie & modeling groepjes I en II:</i></p>																														
<p>Groepjes I werken zelfstandig verder aan opdracht 1.</p>		<p>Feedbackronde langs groepjes II en III.</p>																												
<p>Feedback & instructie aan groepjes I.</p>		<p>Groepjes II en III: zelfstandig werken aan geselecteerde opdrachten.</p>																												
<p>Groepjes I maken geselecteerde opdrachten.</p>		<p>Feedbackronde langs groepjes II en III.</p>																												
<p>Feedbackronde groepjes I.</p>		<p>Groepjes II en III: zelfstandig nakijken/nabespreken opdrachten.</p>																												
<p><i>Moment van inzet en aandachtspunten overige opdrachten/lesonderdelen & nabespreking:</i></p> <p>OPDRACHT 4 Hints spelen (extra opdracht)</p> <p>Speel hints met woorden uit de tekst die op het kopieerblad op pagina 7 van de handleiding staan. Op het kopieerblad staan 12 woorden. U kunt ze allemaal laten doen of zelf een keuze hieruit maken.</p>																														

Verdeel de klas in twee teams. Gebruik een zandloper of een timer om de tijd te bepalen. Om de beurt is een team aan de beurt. Een van de teamleden krijgt van u een kaartje. Hij of zij krijgt 1 minuut de tijd om zijn/haar woord uit te beelden. Raadt het team (team 1) het woord binnen de tijd, dan krijgt dit team 2 punten. U kunt eventueel het andere team (team 2) ook nog een poging laten wagen als het eigen team het antwoord niet weet. Zij kunnen dan 1 punt verdienen. Vervolgens is het andere team (team 2) aan de beurt, enzovoort. Het team dat de meeste woorden raadt, wint.

O Nieuwsbegripfilmje van het Jeugdjournaal met kijk- en luistervragen:

O Debatteren:

O Woordenschatsemantiseren:

(5 min) Centrale afronding

- Blik terug op het lezen van de tekst en het toepassen van de strategie. Gaan de leerlingen de verbanden al gemakkelijker herkennen? Zien ze zowel de verbanden bij verwijswoorden als bij signaalwoorden?
- Blik terug op de tekstinhoud en de extra opdracht: Hebben ze veel nieuwe dingen gehoord over het ruimtestation ISS?

✂.....

Woordenlijst

de component = het onderdeel

het experiment = de proef

met precisie = nauwkeurig

✂.....

Woordenlijst

de component = het onderdeel

het experiment = de proef

met precisie = nauwkeurig

✂.....

Woordenlijst

de component = het onderdeel

het experiment = de proef

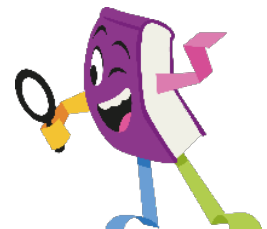
met precisie = nauwkeurig

Antwoorden

OPDRACHT 1 Met hulp

Vraag 3:

- Het ISS (r. 3)
- een tegenstelling
- aan het tekenen van de verdragen om het ISS te bouwen (r. 12)
- Doel: onderzoek in de ruimte doen. Middel de bouw van het ISS
- Voorbeeld.
- Honing (r. 27)
- in brandstoftanks en –pompen (r. 30)

OPDRACHT 1 Zonder hulp

Voorbeeldzinnen:

- Het ISS is een ruimtestation. Doordat veel landen samengewerkt hebben, is dit ruimtestation tot stand gekomen.
- Het eerste plan van Ronald Reagan mislukte, maar dit was wel de eerste stap tot het ISS.
- Het ruimtestation kon permanent bewoond worden vanaf 2 november 2000.
- Het ISS is gebouwd om onderzoek te doen waarbij zowel wetenschappelijk als verkennend onderzoek gedaan werd.
- Het ruimtestation zal in de toekomst deels gerecycled worden, om plaats te maken voor een nieuw ruimtestation.

OPDRACHT 2

Vraag	Antwoord
Wat is er twintig jaar geleden gebeurd?	Toen was de eerste lancering voor het ISS.
Wie is het eerste op het idee van een ruimtestation gekomen?	Ronald Reagan
Wanneer besloten zestien landen om het ISS te bouwen?	29 januari 1998
Hoe werd het ISS uitgebreid?	Door een tiental missies zijn er steeds meer onderdelen aan toegevoegd.
Welke soorten onderzoek worden gedaan in het ISS?	Wetenschappelijk en verkennend
Waarom is het belangrijk om te weten dat honing en water niet goed mengen in het ISS?	Omdat vloeistoffen die in de ruimte in brandstoftanks en –pompen gebruikt worden, heel nauwkeurig moeten worden gemengd.
Hoe kun je weten of het ISS goed te zien is in de buurt?	Door te kijken op websites of apps die tonen waar en wanneer het ISS te zien is.

OPDRACHT 3

- B. mislukken
- Omdat er in 1958 nog maar een onderdeel van het ISS was en dat het voldoende uitgebreid was na een tiental missies, zodat er mensen konden wonen en werken.
- gewicht – loos – heid. Als je –heid achter een woord zet, dan maak je er een zelfstandig naamwoord van. Loos betekent zonder. Het betekent dus het zonder gewicht zijn.
- André Kuipers

Kopieerblad bij opdracht 4, Hints

aaarde	ruimtestation
ruimtereis	internationaal
website	app
lanceren	experiment
gewichtloos	recyclen
Rusland	vloeistof

De Nieuwsbegripbieb – Titels bij week 47

	<p>Ruimteschip aarde Koenen, Sander Vanaf 10 jaar J-boek</p> <p>André Kuipers vertelt over zijn verblijf in het ruimtestation ISS. Met aandacht voor gewichtloos leven, de experimenten die hij er uitvoerde en weetjes over het heelal en ons zonnestelsel.</p>		<p>Astronaut Owen, Ruth Vanaf 10 jaar J-boek</p> <p>Lees hoe het leven en werken aan boord van een ruimtestation eruitziet en hoe astronauten zich daarop voorbereiden.</p>
	<p>Astronautenschool : stap voor stap een ruimtevaartuig leren besturen Kespert, Deborah Vanaf 10 jaar J-boek</p> <p>Trek je ruimtepak aan en laat je de ruimte in schieten. Stap voor stap leer je hoe je raketten, spaceshuttles en andere ruimtevliegtuigen moet besturen. Zo word je een echte astronaut! Met quiz en kleurenfoto's en -tekeningen.</p>		<p>Leven als een astronaut : jouw buitenaardse avontuur! Brake, Mark L. Vanaf 10 jaar J-boek</p> <p>Hoe word je astronaut? Hoe leef je in de ruimte? Ga mee op reis door het heelal. Lekker veel weetjes voor iedereen die astronaut wil worden of alles wil weten over ruimtevaart.</p>
	<p>Noodlanding Martin, John Vanaf 10 jaar B-boek</p> <p>Kelvin (12) wil met Luna naar de Melkwegdisco. Dan moet hij eerst leren dansen en megacool worden. Intussen wil professor Erik Falenheimer Kelvin ontvoeren, en is onderweg naar de Melkwegschool...</p>		<p>Het grote boek van de ruimte : met professor Astrokat Walliman, Dominic Vanaf 11 jaar J-boek</p> <p>Professor Astrokat vertelt over de sterrenstelsels en het heelal, maar ook over ruimtevaart, zwarte gaten en buitenaards leven.</p>
	<p>De raketwedstrijd Haen, Anaïd Vanaf 11 jaar B-boek</p> <p>Sterre wil astronaut worden. Ze doet mee aan de waterraketwedstrijd. Floris, een rijke pestkop wil ervoor zorgen dat ze niet kan winnen. En wie is toch die eigenaardige buurman?</p>		<p>Ruimteschepen en de reis door het heelal Prinja, Raman K Vanaf 11 jaar J-boek</p> <p>Wat moet je allemaal weten om astronaut te worden, hoe wordt het heelal ontdekt. Met weetjes, proefjes en experimenten. Met boek-en websiteverwijzingen.</p>
	<p>De ruimtereis Hoefnagel, Marian Vanaf 13 jaar C-boek</p> <p>Michael Benschop heeft een ruimtereis van drie dagen gewonnen bij een prijsvraag van Space Expo. Eigenlijk vindt hij dat maar niets. Hij staat graag met beide benen op de grond, letterlijk. Toch blijkt de ruimte interessanter dan hij had gedacht.</p>		<p>De grote ruimte-encyclopedie - Vanaf 12 jaar J-boek</p> <p>Feiten, weetjes en interessante informatie over het heelal, sterrenkunde en ruimtevaart.</p>

Ruimte
Dyer, Alan
Vanaf 12 jaar
J-boek

Naast alles wat je weten wilt over de ruimte en de ruimtevaart volgt informatie over verschillende planeten en sterren. Met 3D-kleurenillustraties.

Ruimtevaart
Stott, Carole
Vanaf 13 jaar
J-boek

Alles over de bemande en onbemane ruimtevaart, met veel foto's.

Op de website van Jeugdbieb staan leuke filmpjes, apps en interessante websites over het Nieuwsbegriponderwerp. Ga naar: <http://www.jeugdbieb.nl/nieuwsbegrip>.